

KATSAUS KEMIN MUUTTOLIIKKEESEEN

Kokonaismuuttoliike on ollut Kemissä tappiollista viime vuosina. Kuntien välinen muuttoliike on ollut kokonaisuudessa tappiollista, mutta maahanmuutto on tasoittanut muuttotappioita: vuonna 2016 Kemi hävisi kuntien välisessä muuttoliikkeessä 210 asukasta ja sai 163 asukkaan verran muuttovoittoa maahanmuutosta. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Kemi on menettänyt asukkaita eniten Ouluun. Suurin tulomuuttovirta Kemiin on suuntautunut Keminmaasta.

Katsauksen aluksi tarkastellaan muuttoliikkeen kehitystä Kemissä 2000-luvulla. Seuraavaksi perehdytään kuntien välisen muuttoliikkeen osalta muuttojen määriin ja suuntiin kunnittain ja seutukunnittain. Muuttajien taustoista tuodaan esiin muuttajien ikä, sukupuoli, koulutusaste, tulotaso, pääasiallinen toiminta ja asuinalueet. Lopuksi luodaan katsaus pendelöintiin eli työssäkäyntiin oman alueen ulkopuolella sekä potentiaaliin muuttajiin.

Katsauksessa on käytetty lähteenä Tilastokeskuksen muuttoliiketilastoja: maksutonta StatFin-tilastopalvelua (StatFin/Väestö/Muuttoliike) sekä maksullisia Muuttoliike ja väestönmuutokset ja Muuttaneiden taustatiedot -tietokantoja. Katsauksen laatimishetkellä tuoreimmat muuttoliiketilastot ovat vuodelta 2016 ja muuttaneiden taustatiedot vuosilta 2016 ja 2015. Pendelöintiä koskevat tiedot ovat Tilastokeskuksen maksullisesta Elinkeinorakenne ja työssäkäynti -tietokannasta. Tuoreimmat tilastot pendelöinnistä ovat vuodelta 2014.

Edellinen laaja tarkastelu Kemin muuttoliikkeeseen on tehty vuonna 2004.

30.8.2017

KEHITTÄMIS- JA TALOUSOSASTO

Kehittämispalvelut

Sisällysluettelo

1.	MUUTTOLIIKKEEN KEHITYS	1
2.	MUUTTOLIIKKEEN SUUNNAT	3
3.	MUUTTAJIEN PROFIILI	6
3.1	Muuttajien ikä ja sukupuoli	6
3.2	Muuttajien koulutusaste ja pääasiallinen toiminta	10
3.3	Muuttajien tulotaso	12
3.4	Muuttajien asuinalueet	14
4.	PENDELÖINTI	16
5.	POTENTIAALISET MUUTTAJAT	20
	LÄHTEET	21

Kaavioluettelo

Kaavio 1	Kokonaismuuttoliike Kemissä vuosina 2000-2016	1
Kaavio 2	Kuntien välinen muuttoliike Kemissä vuosina 2000-2016	2
Kaavio 3	Maahanmuutto ja maastamuutto Kemissä vuosina 2000-2016	2
Kaavio 4	Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto Kemissä seutukunnittain vuosina 2000-2016	3
Kaavio 5	Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtö- ja tulomuutto Kemissä vuonna 2016	4
Kaavio 6	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien ikäpyramidi Kemissä vuonna 2016	6
Kaavio 7	Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto ikäryhmittäin Kemissä vuosina 2015 ja 2016	7
Kaavio 8	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajat lähtöseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2016	7
Kaavio 9	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajat lähtöseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2016	8
Kaavio 10	Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajat tuloseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2016	8
Kaavio 11	Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajat tuloseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2016	9
Kaavio 12	Kuntien välisen muuttoliikkeen 15 v. täyttäneiden tulo- ja lähtömuuttajien koulutusaste Kemissä vuonna 2015	10
Kaavio 13	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien pääasiallinen toiminta Kemissä vuonna 2015	11
Kaavio 14	Kuntien välisen muuttoliikkeen 15 v. täyttäneiden tulo- ja lähtömuuttajien tuloluokat Kemissä vuonna 2015	12
Kaavio 15	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien keskimääräiset tulot Kemissä vuosina 2006-2015	12
Kaavio 16	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien tulokertymä Kemissä vuosina 2006-2015	13

Kaavio 17	Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajat tilastoalueittain Kemissä vuonna 2015	14
Kaavio 18	Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto ikäryhmittäin ja tilastoalueittain Kemissä vuonna 2015	15
Kaavio 19	Nettopendelöinti Kemissä vuosina 2000-2014	16
Kaavio 20	Työpaikat, asuinkunnassaan työssäkäyvät, pendelöinti ja työttömät Kemissä vuosina 2000-2014	17
Kaavio 21	Kemiin pendelöivien yleisimmät asuinkunnat vuonna 2014	17
Kaavio 22	Kemistä muualle pendelöivien yleisimmät työssäkäyntikunnat vuonna 2014	18
Kaavio 23	Kemin nettopendelöinti kunnittain vuonna 2014	19
Kaavio 24	Kemissä pendelöivät ulkopaikkakuntalaiset toimialoittain vuonna 2014	19
Kaavio 25	Muualle pendelöivät kemiläiset toimialoittain vuonna 2014	19

Taulukkoluetelo

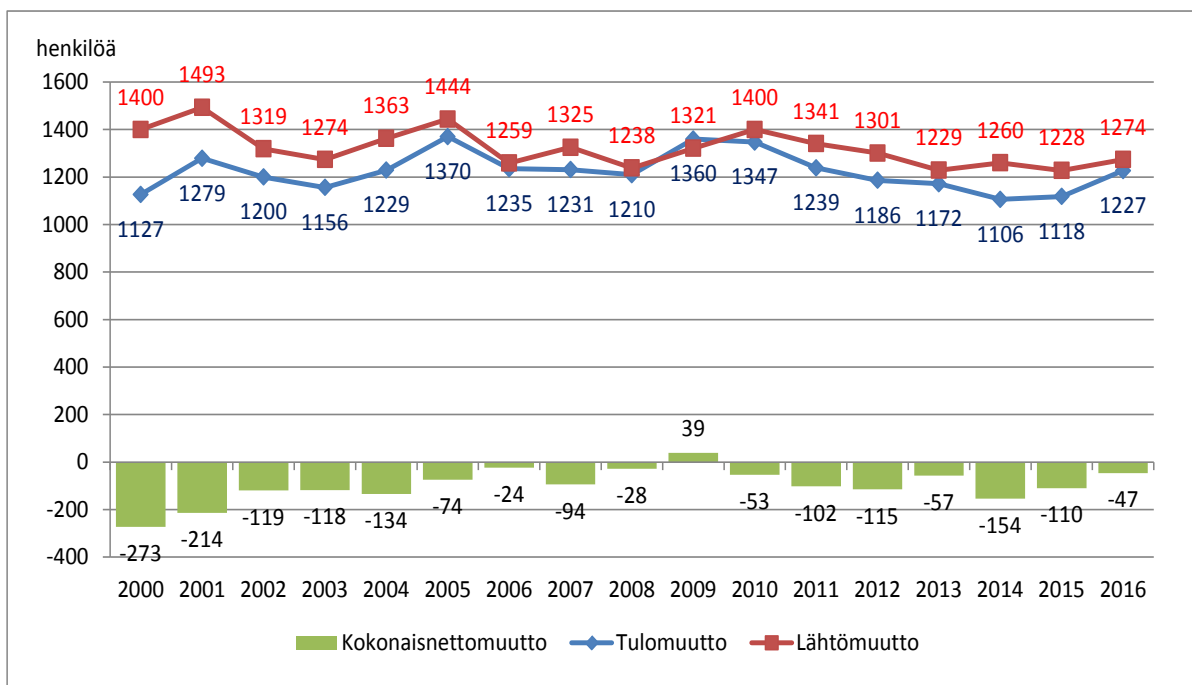
Taulukko 1	Kuntien välisen muuttoliikkeen kymmenen huonointa kumulatiivisen nettomuuton kuntaa Kemissä vuosina 2007-2016	4
Taulukko 2	Kuntien välisen muuttoliikkeen kymmenen parasta kumulatiivisen nettomuuton kuntaa Kemissä vuosina 2007-2016	5

1. MUUTTOLIIKKEEN KEHITYS

Kokonaismuuttoliike on ollut Kemissä viime vuosina tappiollista (kaavio 1). Kokonaismuuttoliike sisältää kuntien välisen muuttoliikkeen ja siirtolaisuuden (maahanmuuton ja maastamuuton). Kemin kokonaistulomuutto oli 1227 henkilöä ja kokonaislähtömuutto 1274 henkilöä vuonna 2016. Kokonaismuuttotappio on tulomuuton ja lähtömuuton

erotus ja se oli Kemissä vuonna 2016 tappiollinen 47 henkilöä. Vuotta aiemmin kokonaismuuttotappio oli -110 henkilöä. Korkeimmillaan muuttotappio on ollut 17 vuoden tarkastelujaksolla vuonna 2000, jolloin Kemi menetti 273 asukasta. Kemin kokonaismuuttotappio oli yhteensä 1 677 henkilöä vuosina 2000-2016.

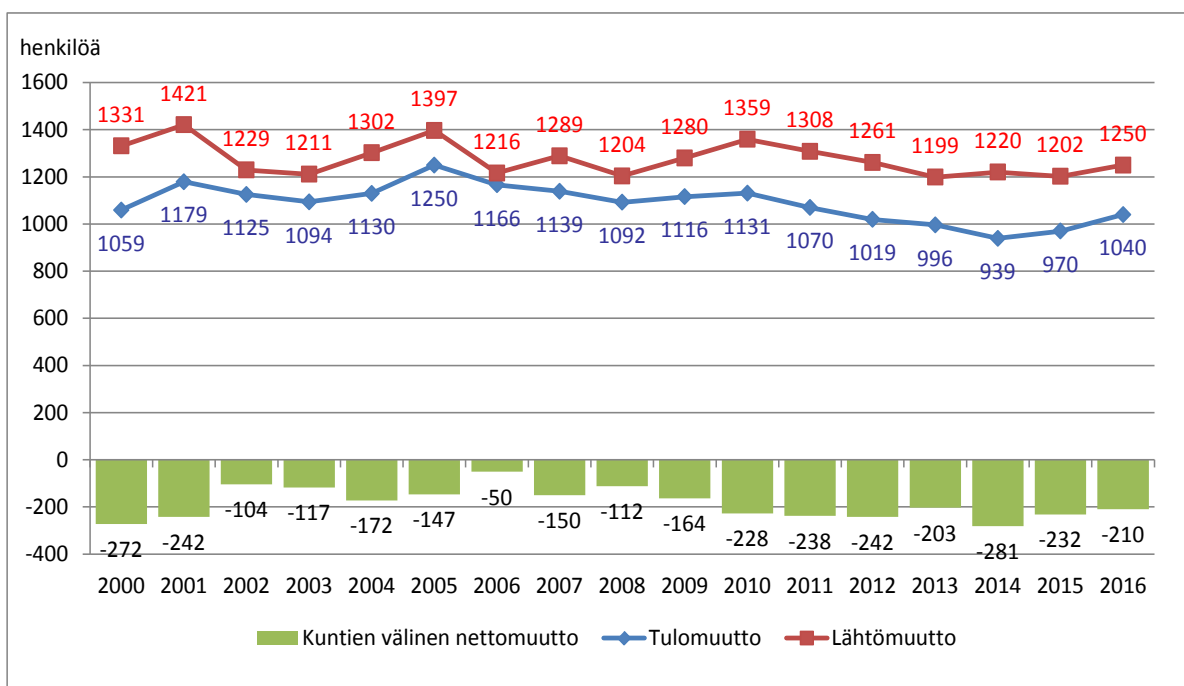
Kaavio 1 Kokonaismuuttoliike Kemissä vuosina 2000-2016

Maassamuutto eli kuntien välinen lähtö- ja tulomuutto sisältää kunnasta toiseen muuttaneet henkilöt. Kuntien välinen nettomuutto on kuntien välisen tulomuuton ja kuntien välisen lähtömuuton erotus. Kemissä kuntien välinen nettomuutto on ollut tappiollista viimeisen 17 vuoden aikana (kaavio 2). Vuonna 2016 kuntien välinen tulomuutto oli Kemissä 1040 henkilöä ja lähtömuutto 1250 hen-

kilöä. Kemi hävisi siis 210 asukasta. Vuonna 2015 muuttotappio oli 232 henkilöä. Tarkastelujakson suurin muuttotappio koettiin vuonna 2014, jolloin kuntien välisessä muuttoliikkeessä menetettiin 281 asukasta. Kemin muuttotappio kuntien välisessä muuttoliikkeessä oli yhteensä 3164 henkilöä vuosina 2000-2016.

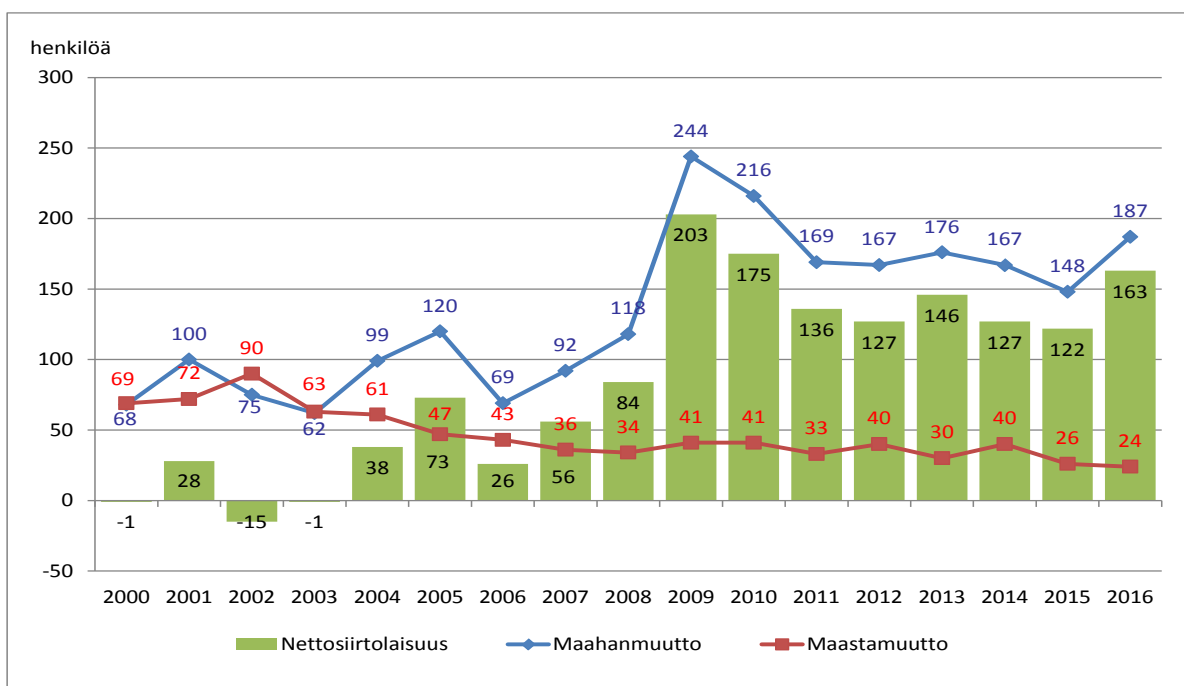
Kaavio 2 Kuntien välinen muuttoliike Kemissä vuosina 2000-2016

Kemi on saanut viime vuosina muuttovoittoa maahanmuutosta, mikä on vähentänyt kokonaismuuttotappiota (kaavio 3). Kemin vastaanottokeskus aloitti toimintansa vuonna 2008, jonka jälkeen maahanmuuttajia on muuttanut Kemiin vuosittain keskimäärin 184 henkilöä. Nettosiirtolaisuus tarkoittaa maahanmuuton ja maastamuuton erotusta. Vuonna 2016 Kemiin tuli ulkomailta 187 uutta asukasta, kun Kemistä muutti ulkomaille 24 hen-

kilöä. Nettosiirtolaisuus oli siis 163 henkilön verran voitollista. Osa maahanmuuttajista lähtee kuitenkin kuntien välisen muuttoliikkeen kautta muualle Suomeen. Vuonna 2015 kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajista hieman yli 11 prosenttia oli vieraskielisiä kun tulomuuttajista heitä oli alle kuusi prosenttia. Vieraskielisiksi luetaan henkilöt, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, saame tai ruotsi.

Kaavio 3 Maahanmuutto ja maastamuutto Kemissä vuosina 2000-2016

Kemissä oli vuonna 2016 yhteensä 1012 vierasta kieltä äidinkielenään puhuvaa asukasta. Vuoden 2016 lopussa Kemissä asui 809 ulkomaan kansalaista, joista suurimmat kansalaisuusryhmät olivat myanmarilaiset (21 %), somalialaiset (10 %), afganistanilaiset (10 %) ja venäläiset (8 %) (Tilastokeskus, Väestörakenne-tietokanta).

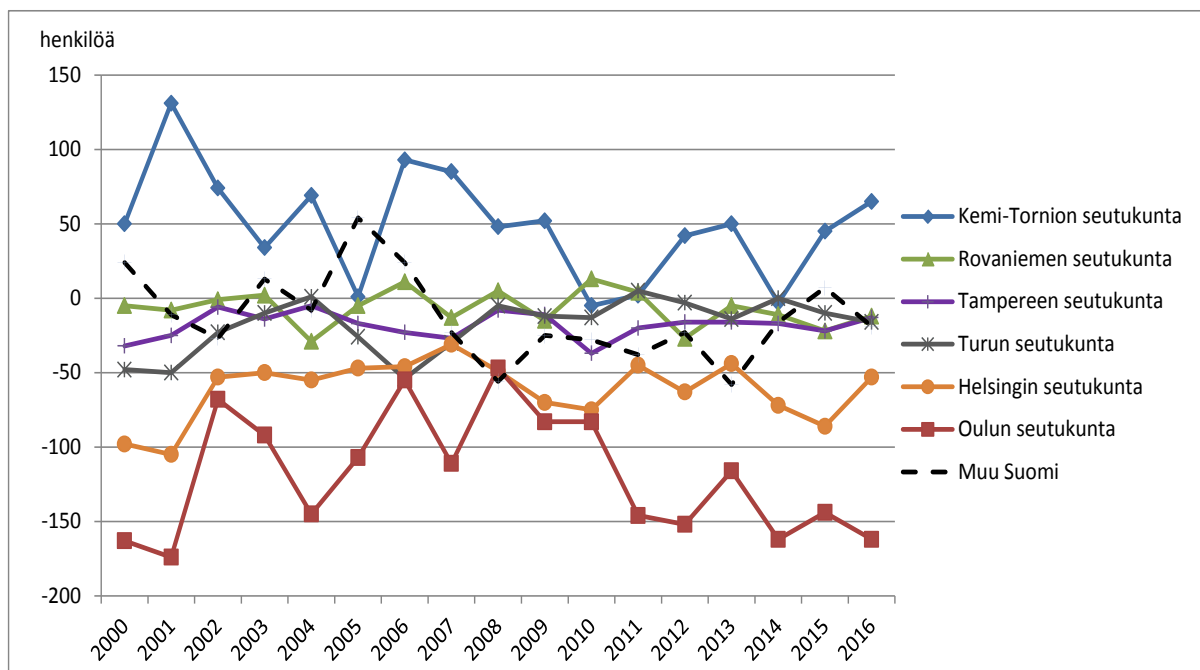
2. MUUTTOLIIKKEEN SUUNNAT

Seutukunnittain tarkasteltuna Kemi on saanut eniten muuttovoittoa oman seutukunnan alueelta viimeisen 17 vuoden tarkastelujaksolla (kaavio 4). Asukkaita on menetetty eniten Oulun seutukunnan alueelle ja toiseksi eniten Helsingin seutukunnan alueelle.

Väestökehityksen kannalta Kemin ja koko Lapin maakunnan suurin haaste on maan sisäisestä muuttoliikkeestä johtuva krooninen muuttotappio. Suomen 313:sta kunnasta 304 sai muuttovoittoa nettomaahanmuutosta vuonna 2016, mutta kuntien välisestä muuttoliikkeestä muuttovoittoa sai vain 77 kuntaa (Lapin liitto 2017).

Vuonna 2016 Kemi sai muuttovoittoa 65 asukasta lähialueen kunnista. Nettomuutto Oulun seutukunnan alueelle oli -162 henkilöä ja Helsingin seutukunnan alueelle -53 henkilöä. Nettomuutto oli negatiivista eli asukkaita menetettiin myös Rovaniemen, Tampereen ja Turun seutukuntiin.

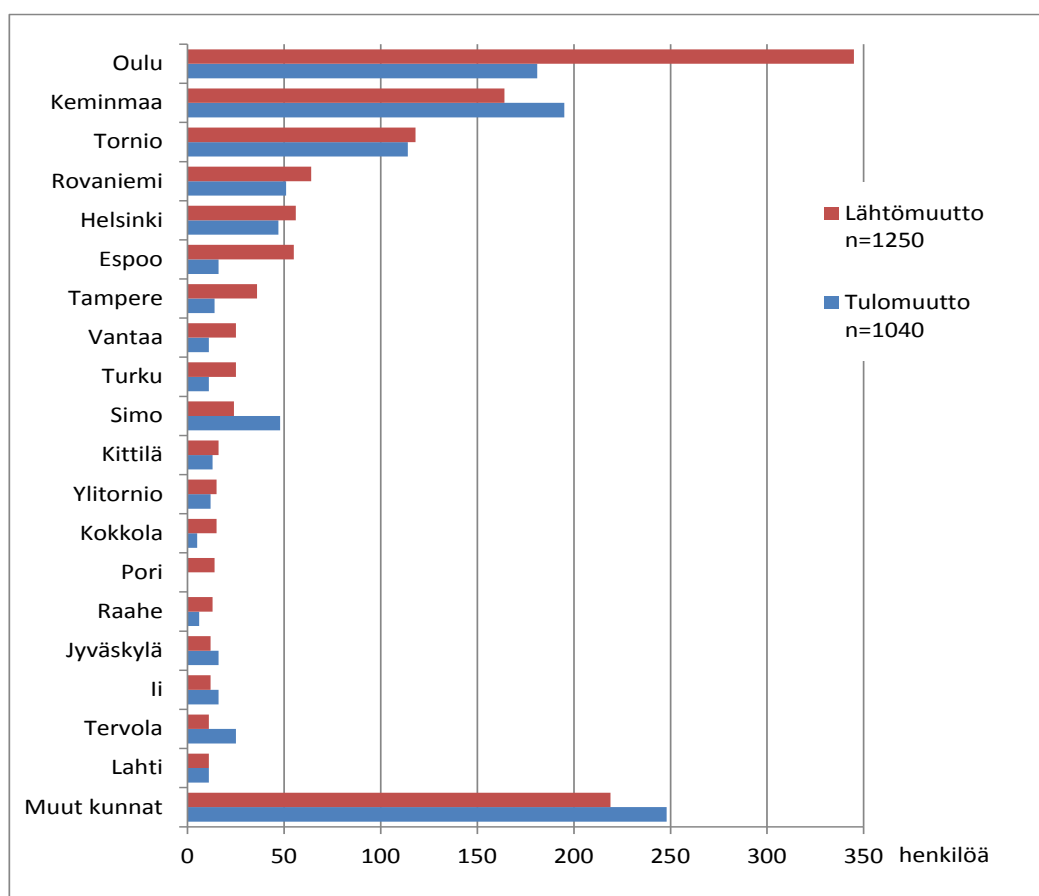
Kaavio 4 Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto Kemissä seutukunnittain vuosina 2000-2016

Kunnittain tarkasteltuna Kemistä muutettiin eniten Ouluun, jonne lähti 345 asukasta vuonna 2016 (kaavio 5). Keminmaahan muutti 164, Tornioon 118, Rovaniemelle 64, Helsinkiin 56 ja Espooseen 55 henkilöä.

Suurin tulomuuttovirta Kemiin suuntautui Keminmaasta, josta muutti 195 henkilöä vuonna 2016. Seuraavina tulivat Oulu (181 henkilöä), Tornio (114 henkilöä), Rovaniemi (51 henkilöä), Simo (48 henkilöä) ja Helsinki (47 henkilöä).

Kaavio 5 Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtö- ja tulomuutto Kemissä vuonna 2016

Kemi on menettänyt kuntien välisessä muuttoliik-
keessä yhteensä 2060 asukasta vuosina 2007-2016
(taulukko 1). Suurin osa muuttotappiosta johtui
Ouluun suuntautuneesta muuttoliikkeestä: Ku-
mulatiivinen nettomuutto Ouluun on ollut peräti

-1233 henkilöä viimeisen 10 vuoden aikana. Muut-
totappio oli seuraavaksi suurinta Helsinkiin (-298
henkilöä), Tampereelle (-195 henkilöä), Espooseen
(-187 henkilöä) ja Turkuun (-104 henkilöä).

Taulukko 1 Kuntien välisen muuttoliikkeen kymmenen huonointa kumulatiivisen nettomuuton kuntaa Kemissä vuosina 2007-2016

10 huonointa kumu- latiivista nettomuuttoa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2007- 2016
Oulu	-119	-55	-82	-90	-128	-145	-125	-184	-141	-164	-1233
Helsinki	-15	-33	-47	-42	-33	-32	-22	-35	-30	-9	-298
Tampere	-27	-10	-15	-26	-17	-24	-13	-14	-27	-22	-195
Espoo	-13	-20	-15	-27	3	-26	-7	-12	-31	-39	-187
Turku	-29	-10	-14	-15	4	-4	-14	3	-11	-14	-104
Rovaniemi	-11	2	-6	0	2	-21	-13	-10	-26	-13	-96
Jyväskylä	-9	-11	-2	-4	-18	-11	-2	-16	-1	4	-70
Vantaa	-1	2	-7	3	-3	-3	-8	-8	-24	-14	-63
Tornio	15	-42	-11	-10	-18	37	-5	-12	0	-4	-50
Kajaani	-2	-17	1	-2	-4	-3	-14	0	-6	1	-46
Koko kuntaryhmä	-211	-194	-198	-213	-212	-232	-223	-288	-297	-274	-2342
Muu Suomi	61	82	34	-15	-26	-10	20	7	65	64	282
Koko maa	-150	-112	-164	-228	-238	-242	-203	-281	-232	-210	-2060

Kemi on saanut muuttovoittoa lähiseudun kunnista viimeisen 10 vuoden aikana (taulukko 2). Keminmaasta muutti Kemiin 222 asukasta enemmän kuin Kemistä muutti Keminmaahan vuosina 2007-2016.

Seuraavaksi eniten muuttovoittoa saatiin Simosta (134 henkilöä), Tervolasta (75 henkilöä), Ylitorniolta (34 henkilöä) ja Iistä (33 henkilöä).

Taulukko 2 Kuntien välisen muuttoliikkeen kymmenen parasta kumulatiivisen nettomuuton kuntaa Kemissä vuosina 2007-2016

10 parasta kumulatiivista nettomuuttoa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2007-2016
Keminmaa	40	57	54	-1	18	-13	9	-5	32	31	222
Simo	16	14	11	5	5	15	38	10	-4	24	134
Tervola	14	19	-2	1	-3	3	8	4	17	14	75
Ylitornio	5	-8	-1	12	9	8	-7	9	10	-3	34
Ii	-12	15	0	4	3	8	8	8	-5	4	33
Kuusamo	3	2	14	-2	3	7	1	3	2	-2	31
Kolari	3	-2	-2	4	4	4	4	12	0	3	30
Inari	1	2	-5	2	1	9	-3	6	6	4	23
Kemijärvi	7	6	-6	-2	3	1	4	4	6	-2	21
Pello	10	-1	6	6	-4	2	-6	-5	4	7	19
Koko kuntaryhmä	87	104	69	29	39	44	56	46	68	80	622
Muu Suomi	-237	-216	-233	-257	-277	-286	-259	-327	-300	-290	-2682
Koko maa	-150	-112	-164	-228	-238	-242	-203	-281	-232	-210	-2060

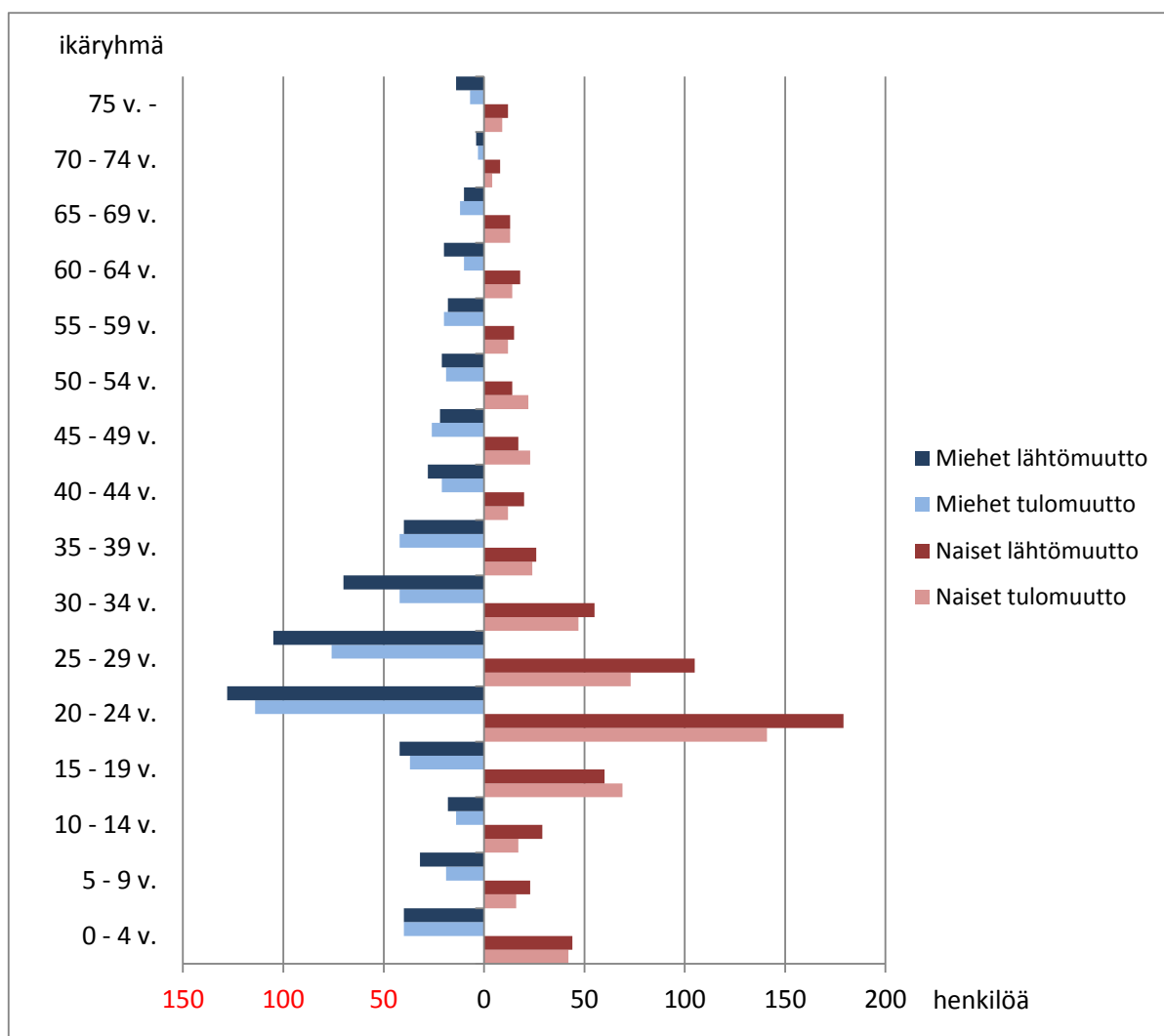
3. MUUTTAJIEN PROFIILI

3.1 MUUTTAJIEN IKÄ JA SUKUPUOLI

Vuonna 2016 muualta Suomesta Kemiin muuttaneista naisia oli 52 % ja miehiä 48 %. Lähtömuuttajista naisia oli 51 % ja miehiä 49 %. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä suurin muuttajaryhmä Kemissä vuonna 2016 olivat 20-24-vuotiaat naiset (kaavio 6).

Eniten muuttivat nuoret ja nuoret aikuiset: 20-24-vuotiaat ja 25-29-vuotiaat. Lähes kolme neljästä (72 %) muuttajasta oli alle 35-vuotiaita. Vähiten muuttivat yli 65-vuotiaat.

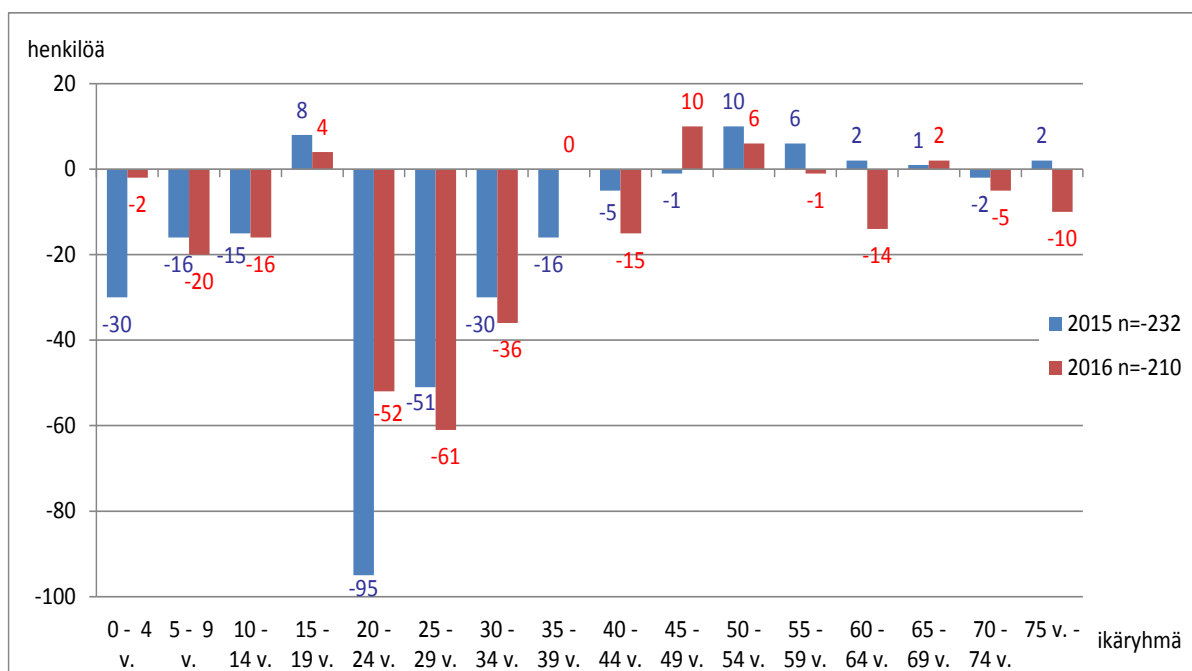
Kaavio 6 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien ikäpyramidi Kemissä vuonna 2016

Vuonna 2016 Kemi sai kuntien välisessä muuttoliikkeessä pientä muuttovoittoa ikäryhmissä 15-19-vuotiaat, 45-54-vuotiaat ja 65-69-vuotiaat (kaavio 7). Kaikissa muissa ikäryhmissä tuli muuttotappiota. Tappiollisinta nettomuutto oli 20-34-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa aiheutui 71 % Kemin muuttotappiosta vuonna 2016.

Nuorten lähtömuutto vanhentaa kaupungin ikärakennetta. Vuonna 2015 Kemi menetti kuntien välisessä nettomuutossa 20-24-vuotiaita peräti 95 henkilöä, mikä oli lähes kahdeksan prosenttia ikäluokasta (Tilastokeskus, Väestörakenne-tietokanta). Vuotta myöhemmin 20-24-vuotiaiden nettomuutto oli -52 henkilöä.

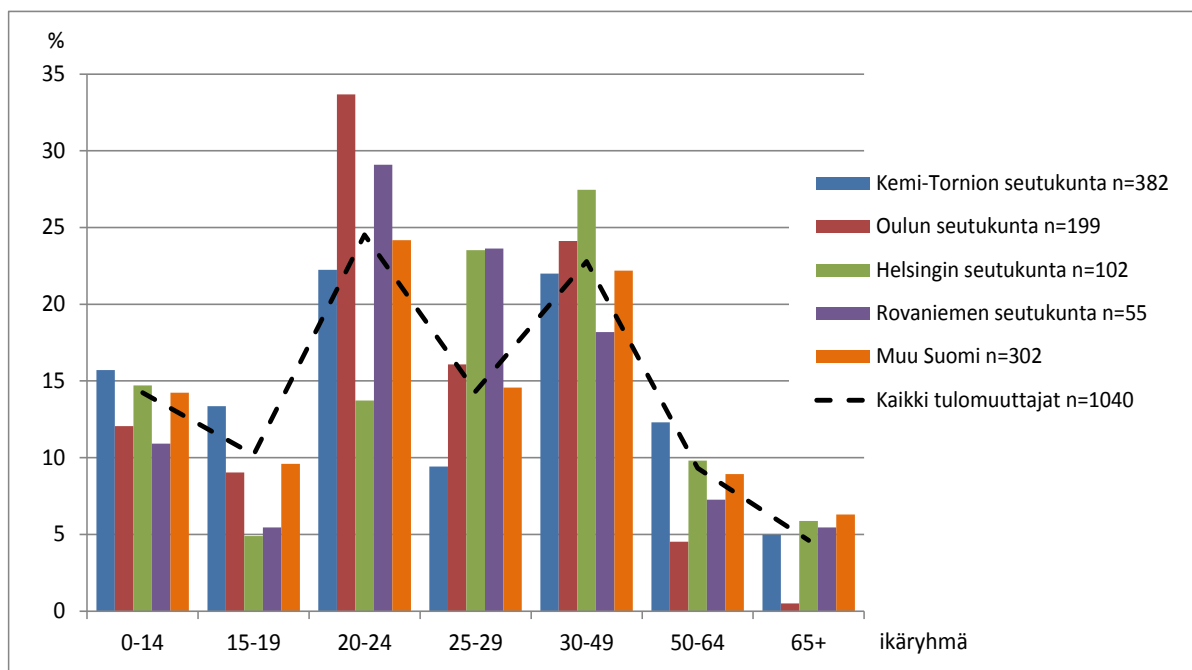
Kaavio 7 Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto ikäryhmittäin Kemissä vuosina 2015 ja 2016

Oulun seutukunnasta Kemiin muuttaneissa 20-24-vuotiaiden osuus oli lähes 10 % suurempi kuin kaikkien tulomuuttajien joukossa vuonna 2016 (kaavio 8). Helsingin ja Rovaniemen seutukunnista tuli Kemiin keskimääräistä enemmän 25-29-vuotiaita. Lähikunnista muutti sen sijaan keskimääräis-

tä vähemmän 25-29-vuotiaita. Muualta Suomesta tulomuuttajia tuli eniten Tampereen seutukunnasta, josta muutti 24 henkilöä sekä Torniolaakson ja Tunturi-Lapin seutukunnista, joista molemmista muutti 23 henkilöä Kemiin vuonna 2016.

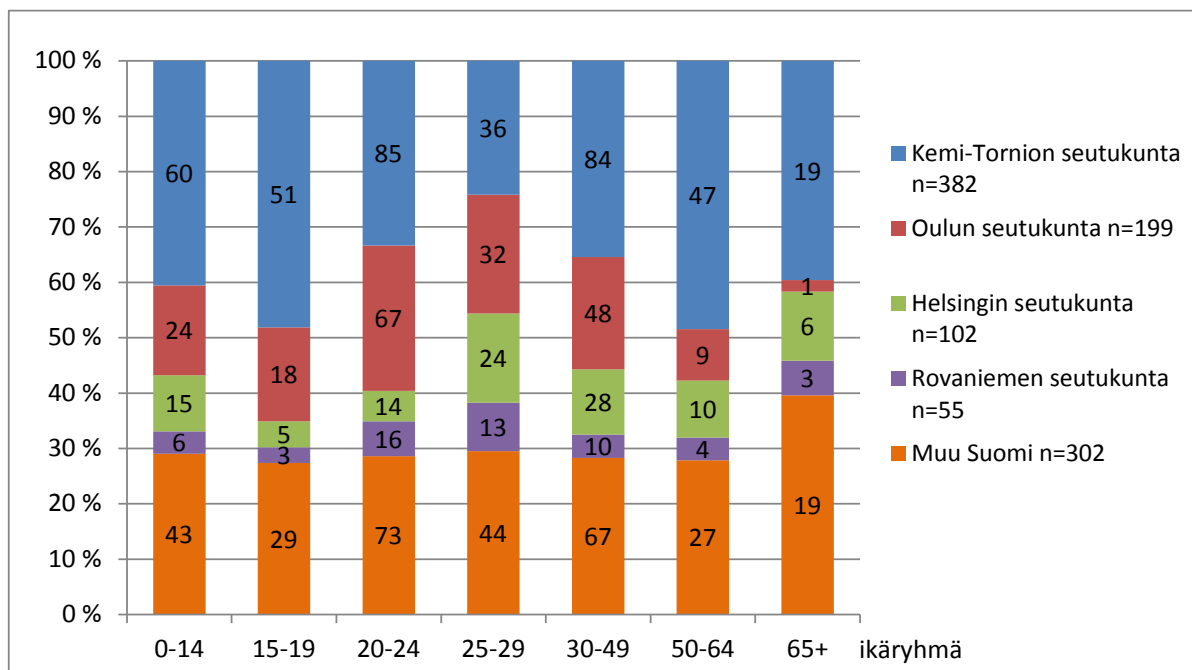
Kaavio 8 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajat lähtöseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2016

Kaikkissa ikäryhmissä oman seutukunnan alueelta Kemiin muuttaneet olivat suurin ryhmä vuonna 2016 (kaavio 9). Suurimmasta tulomuuttajien ikä-

ryhmästä 20-24-vuotiaista 33 % tuli Kemi-Tornion seutukunnasta, 26 % Oulun, 6 % Rovaniemen ja 5 % Helsingin seutukunnasta.

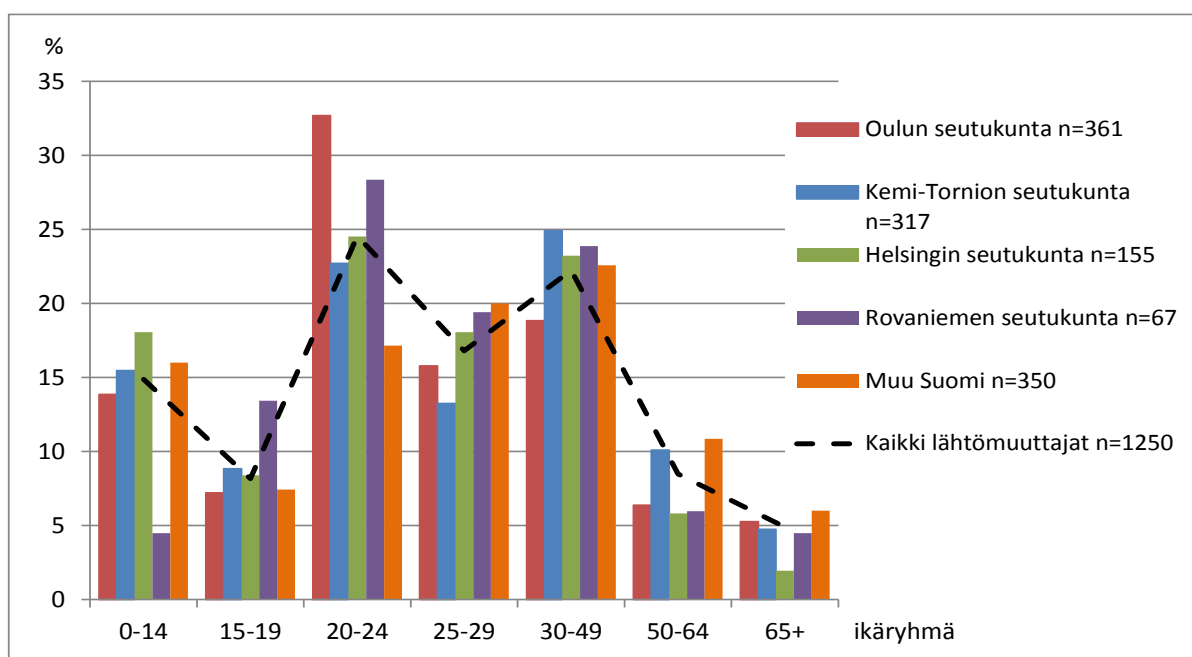
Kaavio 9 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajat lähtöseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2016

Kemistä muutti vuonna 2016 keskimääräistä enemmän 20-24-vuotiaita Oulun ja Rovaniemen seutukuntiin (kaavio 10). Sen sijaan lähiseudun kunnat vetivät keskimääräistä enemmän 30-49-vuotiaita.

Kunnittain tarkasteltuna lapsiperheitä menetettiin lähtömuuton kautta Kemistä eniten Ouluun, Keminmaahan, Tornioon ja Espooseen vuonna 2016.

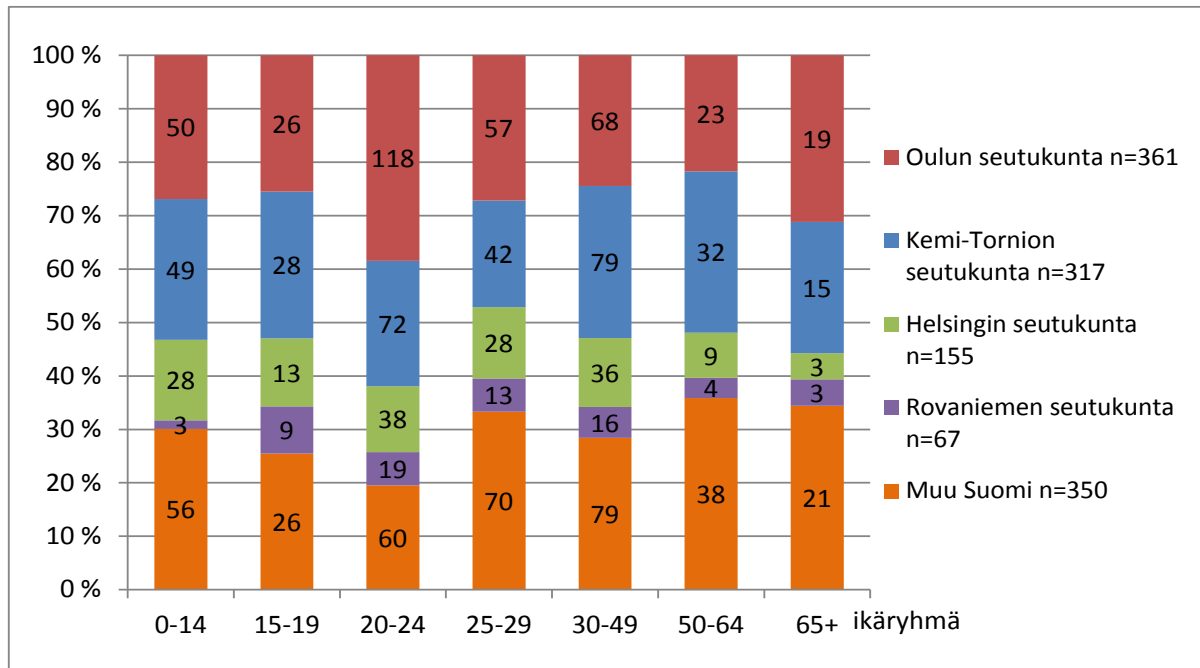
Kaavio 10 Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajat tuloseuduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2016

Suurimmasta lähtömuuttajien ikäryhmästä 20-24-vuotiaista 38 % muutti Oulun seutukuntaan, 23 % Kemi-Tornion, 12 % Helsingin ja 6 % Rovaniemen seutukuntaan vuonna 2016 (kaavio 11). Muualle Suomeen Kemistä lähdettiin eniten Tampereen

seutukuntaan, jonne muutti 37 henkilöä vuonna 2016. Seuraavina tulivat Turun seutukunta (28 henkilöä) ja Tunturi-Lapin seutukunta (27 henkilöä).

Kaavio 11 Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajat tuloseduittain ja ikäryhmittäin Kemissä vuonna 2016

Kemiin vuonna 2015 tulleista maahanmuuttajista 58 % oli miehiä ja 42 % naisia (n=148). Maahanmuuttajien joukossa oli suhteellisesti enemmän

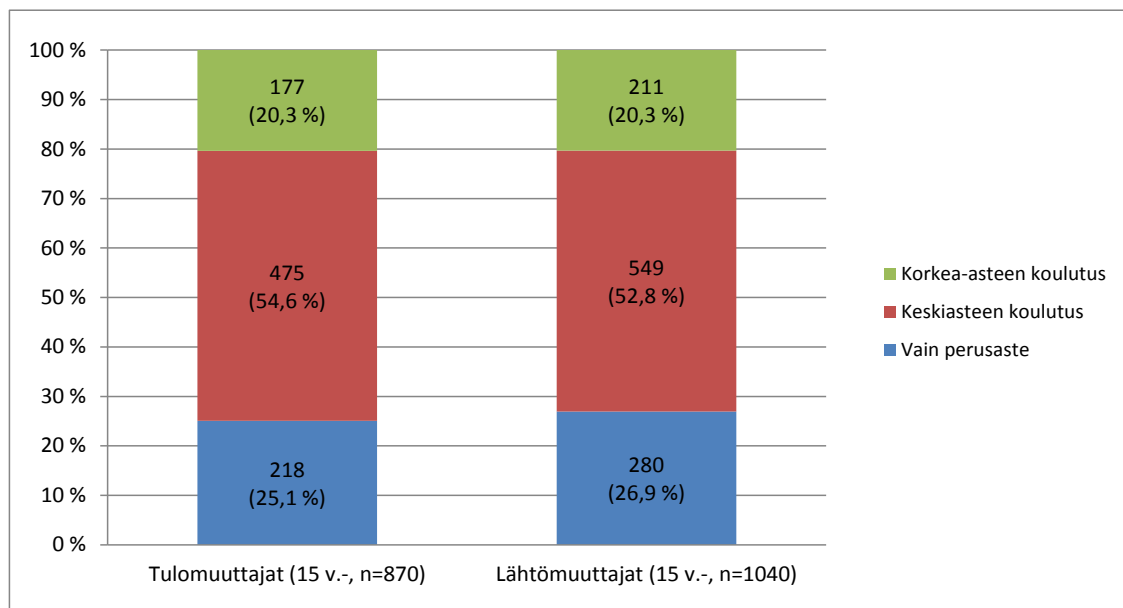
lapsia kuin kuntien välisen muuttoliikkeen muuttajissa. Reilu neljännes (26 %) maahanmuuttajista oli alle 15-vuotiaita. Alle 35-vuotiaiden osuus oli 76 %.

3.2 MUUTTAJIEN KOULUTUSASTE JA PÄÄASIALLINEN TOIMINTA

Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajat erosivat toisistaan koulutusasteen perusteella vain vähän vuonna 2015 (kaavio 12). Tulomuuttajien joukossa oli hieman enemmän keskiasteen tutkinnon suorittaneita kuin lähtömuuttajissa. Lähtömuuttajien joukossa oli puolestaan hieman

enemmän pelkän perusasteen käyneitä. Kemi menetti nettomuutossa 34 korkeakoulutettua, 74 keskiasteen koulutuksen omaavaa ja 62 perusasteen käynnyttä 15 vuotta täyttäneitä henkilöä vuonna 2015.

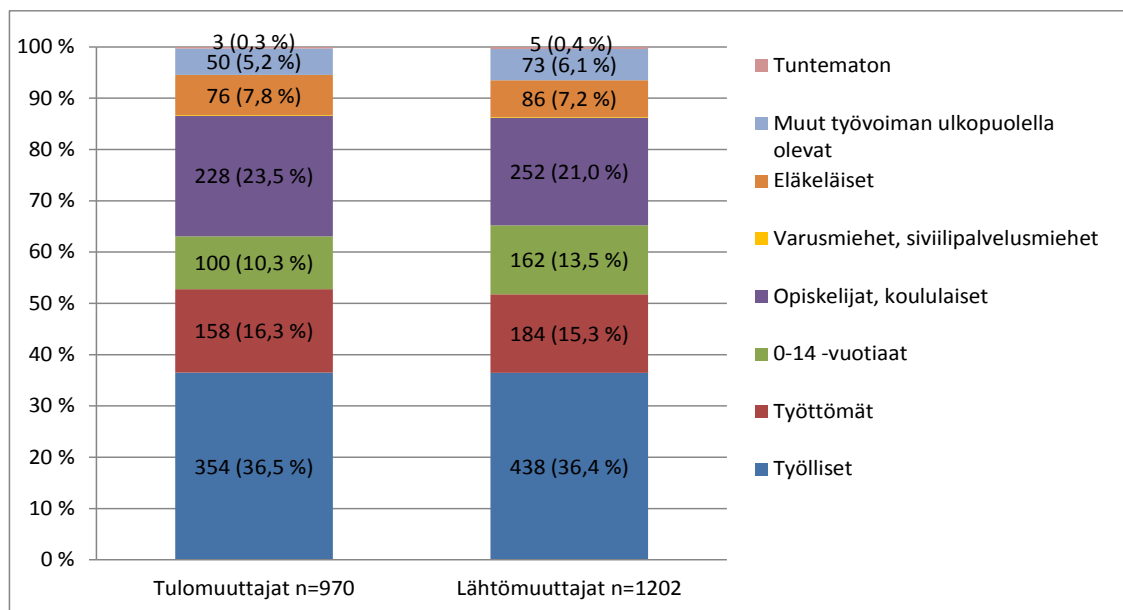
Kaavio 12 Kuntien välisen muuttoliikkeen 15 v. täyttäneiden tulo- ja lähtömuuttajien koulutusaste Kemissä vuonna 2015

Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajien joukossa opiskelijoiden ja työttömien osuus oli hieman suurempi kuin lähtömuuttajissa vuonna 2015 (kaavio 13). Lähtömuuttajien joukossa oli suhteellisesti enemmän alle 15-vuotiaita, ja Kemi menettikin nettomuuton kautta 62 alle 15-vuotiasta asukasta.

Työllisten osuus oli yhtä suuri tulo- ja lähtömuuttajissa, mutta nettomuuton kautta Kemistä lähti 84 työllistä. Vuoden 2015 muuttotappiosta 36 % oli työllisiä ja 27 % alle 15-vuotiaita. Työttömien nettomuutto oli -26 henkilöä, opiskelijoiden -24 henkilöä ja eläkeläisten -10 henkilöä vuonna 2015.

Kaavio 13 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien pääasiallinen toiminta Kemissä vuonna 2015

Kemiin vuonna 2015 tulleiden maahanmuuttajien joukossa alle 15-vuotiaiden (26 %), työttömien (20 %) ja muiden työvoiman ulkopuolella olevien (22

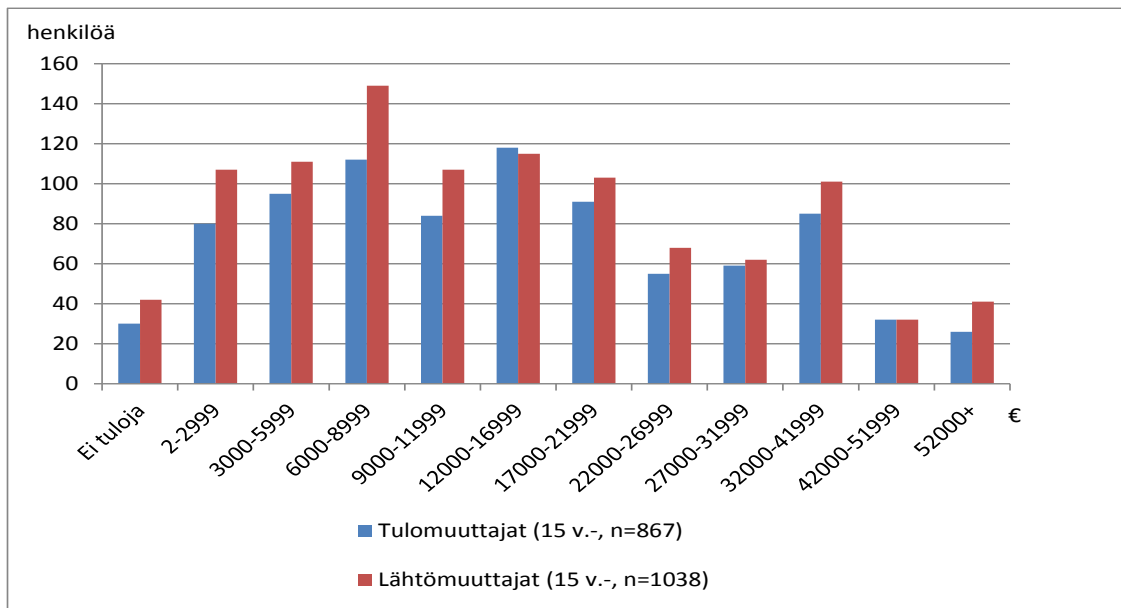
%) osuus oli suurempi kuin maan sisällä muuttaneiden joukossa. Työllisiä ja eläkeläisiä maahanmuuttajissa oli vastaavasti vähemmän.

3.3 MUUTTAJIEN TULOTASO

Kuntien välisen muuttoliikkeen lähtömuuttajien yleisin tuloluokka oli 6000-8999 euroa vuodessa, johon kuului 14 prosenttia 15 vuotta täyttäneistä lähtömuuttajista vuonna 2015 (kaavio 14). Tulomuuttajien yleisin tuloluokka oli 12000-16999 euroa. Siihen kuului 14 % tulomuuttajista. Lähtömuut-

tajia oli tulomuuttajia enemmän kaikissa muissa tuloluokissa paitsi 12000-16999 euroa tienaaavissa sekä 42000-51999 euroa tienaaavissa, johon kuului yhtä monta tulo- ja lähtömuuttajaa. Kemi menetti vuonna 2015 nettomuutossa 15 henkilöä, joiden vuositulot ylittivät 52 000 euroa.

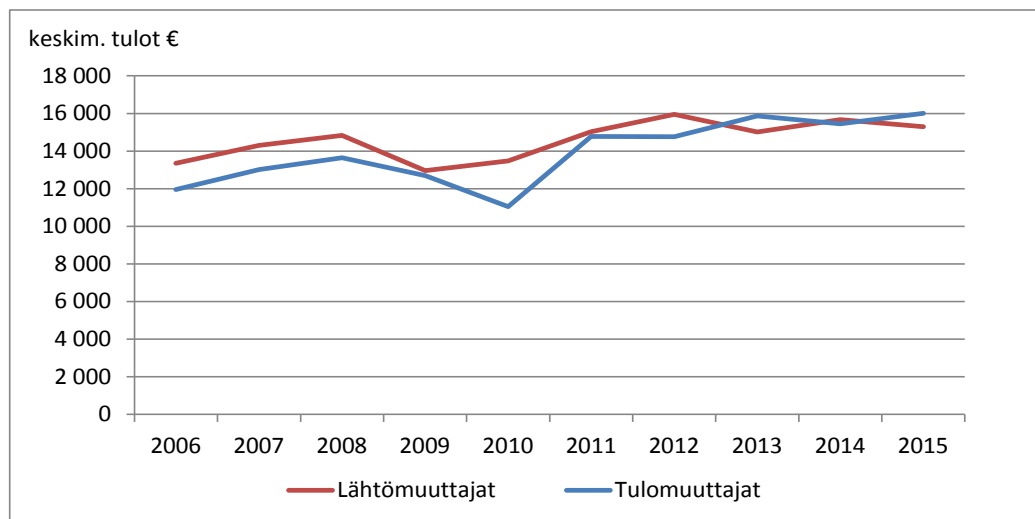
Kaavio 14 Kuntien välisen muuttoliikkeen 15 v. täyttäneiden tulo- ja lähtömuuttajien tuloluokat Kemissä vuonna 2015

Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuuttajilla oli hieman suuremmat keskimääräiset tulot kuin lähtömuuttajilla vuonna 2015 (kaavio 15). Tulomuuttajien keskimääräiset tulot olivat 16 003 euroa ja

lähtömuuttajien 15 300 euroa. Vuosina 2006-2012 lähtömuuttajat olivat vielä tulomuuttajia suurituloisempia.

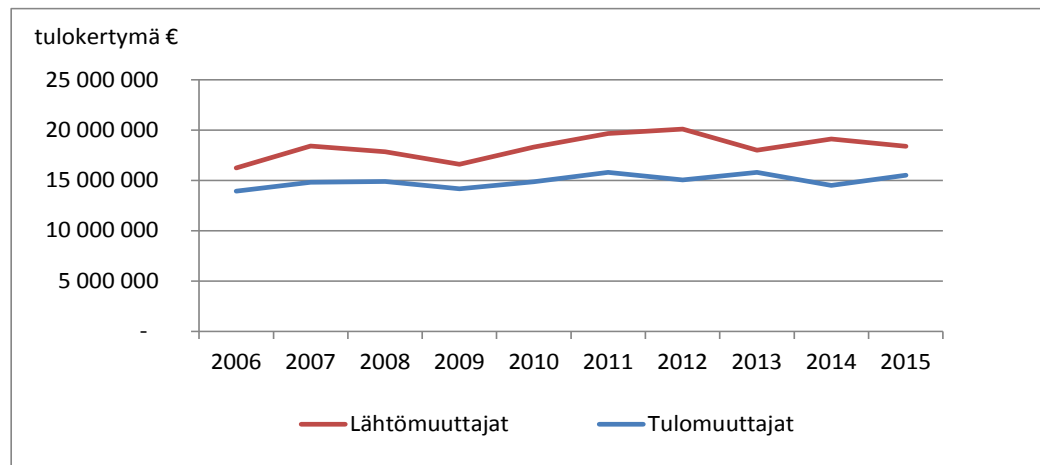
Kaavio 15 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien keskimääräiset tulot Kemissä vuosina 2006-2015

Lähtömuuttajien tulokertymä oli Kemissä 18,4 miljoonaa euroa, kun tulomuuttajien tulokertymä jäi 15,5 miljoonaan euroon vuonna 2015 (kaavio 16). Muuttoliikkeen laskennallinen tulokertymä oli siis

2,9 miljoonaa euroa negatiivinen. Vuosien 2006-2015 muuttoliikkeen yhteenlaskettu tulokertymä oli peräti -33,3 miljoonaa euroa.

Kaavio 16 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajien tulokertymä Kemissä vuosina 2006-2015

Kemiin vuonna 2015 tulleiden maahanmuuttajien tulotaso oli huomattavasti pienempi kuin maan sisällä muuttaneilla. Maahanmuuttajien keskimääräi-

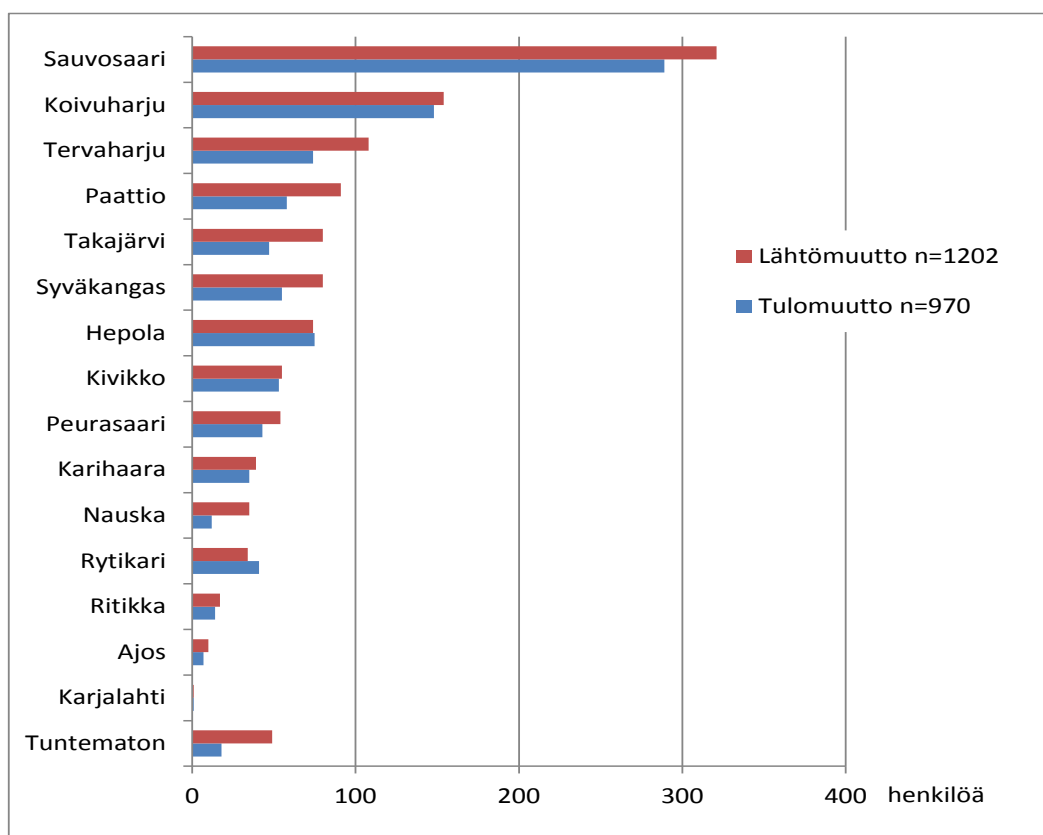
set tulot olivat 2958 euroa ja tulokertymä 437 800 euroa vuonna 2015.

3.4 MUUTTAJIEN ASUINALUEET

Suurin osa kuntien välisen muuttoliikkeen tulo-muuttajista valitsi asuinpaikakseen Sauvosaaren tai Koivuharjun vuonna 2015 (kaavio 17). Vastaavasti Sauvosaaresta ja Koivuharjulta muutettiin eniten muihin kuntiin. Tilastot eivät sisällä muuttoa oman kunnan sisällä.

Rytikari ja Hepola olivat ainoat tilastoalueet, jotka saivat kuntien välisestä muuttoliikkeessä muuttovoittoa vuonna 2015. Kaikki muut tilastoalueet kärsivät muuttotappiosta. Suurimmat muuttotappiot olivat Tervaharjulla (-34 henkilöä), Paattiossa (-33 henkilöä), Takajärvellä (-33 henkilöä) ja Sauvosaareissa (-32 henkilöä).

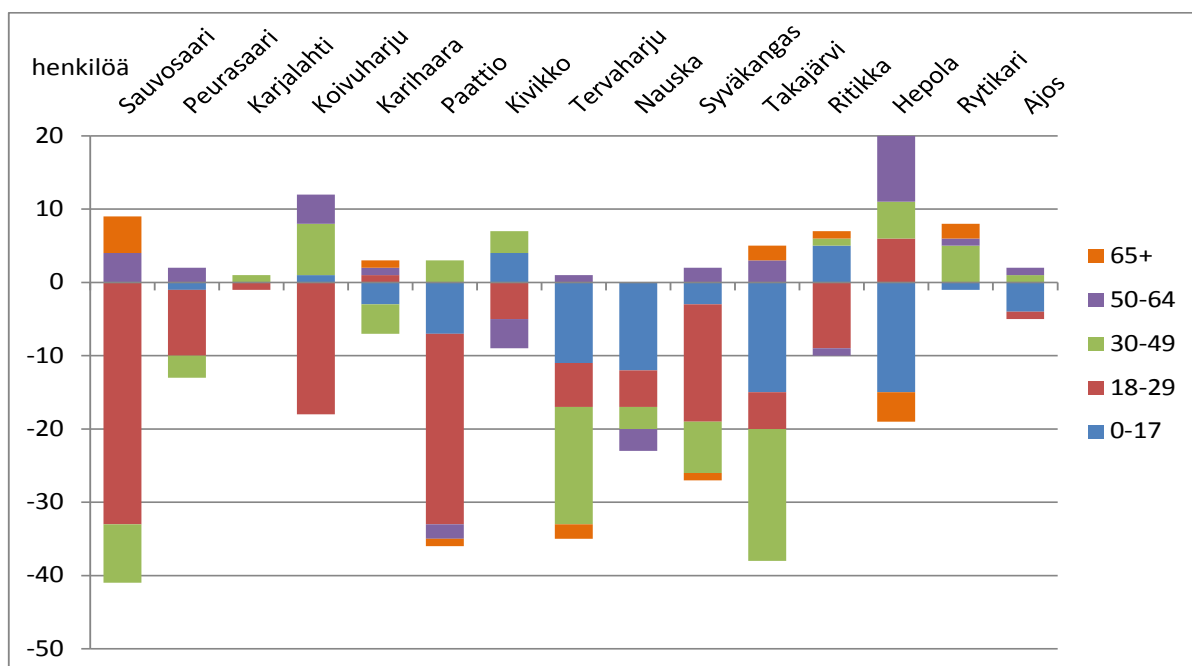
Kaavio 17 Kuntien välisen muuttoliikkeen tulo- ja lähtömuuttajat tilastoalueittain Kemissä vuonna 2015

Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto erosi tilastoalueittain myös muuttajien ikärakenteen osalta (kaavio 18). Lasten nettomuutto oli positiivista ainoastaan Ritikassa, Kivikolla ja Koivuharjulla vuonna 2015. Alle 18-vuotiaita muutti pois eniten Takajärvellä, Hepolasta, Nauskasta ja Tervaharjulta. Nuoret aikuiset eli 18-29-vuotiaat aiheuttivat huo-

mattavan osan Sauvosaaren, Paattion, Koivuharjun ja Syväkankaan muuttotappiosta. Yli 65-vuotiaiden nettomuutto oli positiivista Sauvosaareissa, Rytikarissa, Takajärvellä, Karihaarassa ja Ritikassa. Hepolaan muutti eniten 50-64 vuotiaita ja Rytikariin 30-49-vuotiaita.

Kaavio 18 Kuntien välisen muuttoliikkeen nettomuutto ikäryhmittäin ja tilastoalueittain Kemissä vuonna 2015

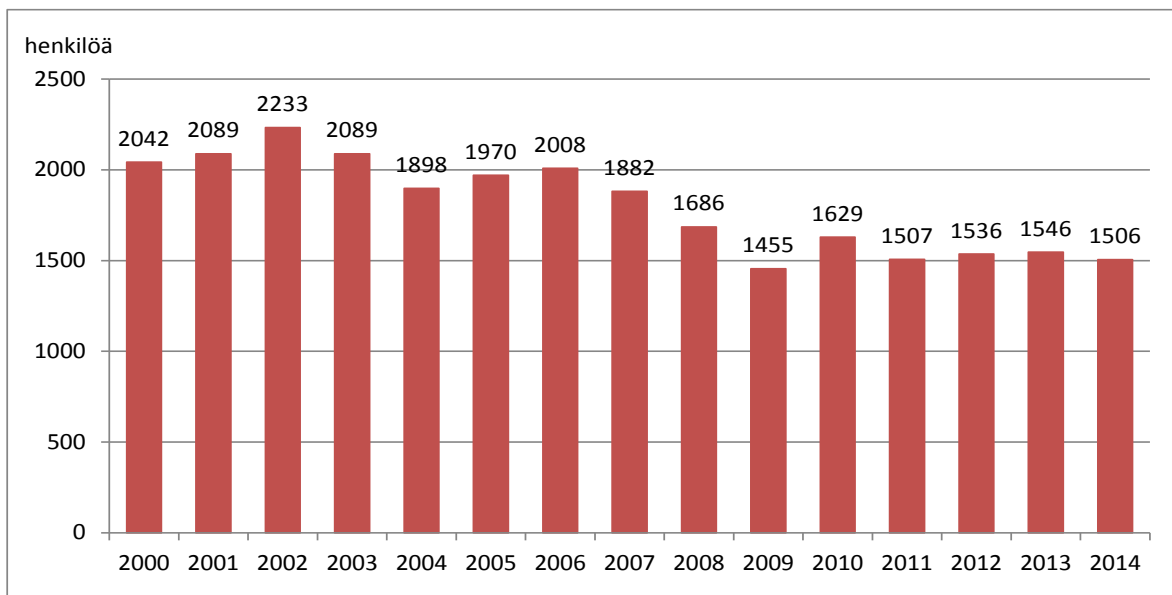
4. PENDELÖINTI

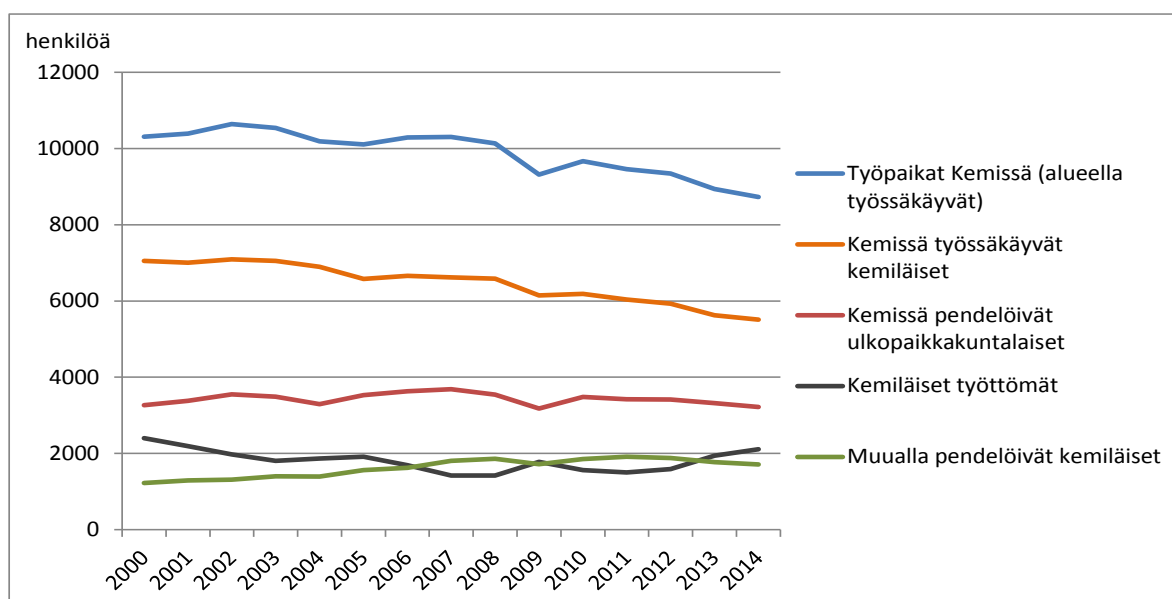
Pendelöinnillä tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkäyvien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Positiivinen nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkäyvien määrä (Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet). Vuonna 2014 Kemissä oli 8729 työpaikkaa ja työpaikkaomavaraisuus oli 121 %. Kemissä kävi muista kunnista työssä 3219 henkilöä, ja kemiläisiä kävi muissa kunnissa työssä 1713 henkilöä. Nettopendelöinti oli 1506 henkilöä vuonna 2014 (kaavio

19) eli Kemissä kävi muista kunnista tämän verran enemmän ihmisiä työssä kuin Kemistä käytiin työssä muissa kunnissa. Vuonna 2014 kemiläisiä oli työttömänä 2109 henkilöä (StatFin/Väestö/Työssäkäynti).

Nettopendelöinti on vähentynyt 2000-luvulla. Työpaikat Kemissä ovat vähentyneet jopa 14 prosenttia vuodesta 2000 vuoteen 2014 (kaavio 20). Samalla Kemissä pendelöivien ulkopaikkakuntaisten määrä on laskenut vain reilun prosentin. Kemiläisten pendelöinti muihin kuntiin on sen sijaan lisääntynyt.

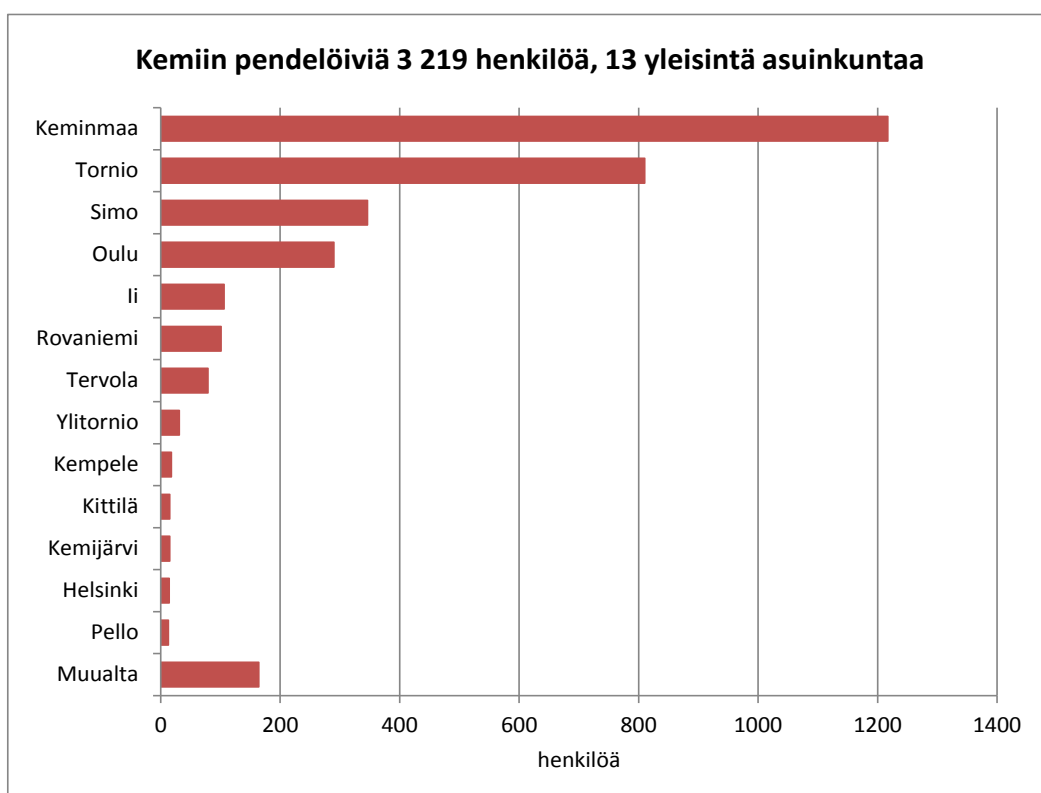
Kaavio 19 Nettopendelöinti Kemissä vuosina 2000-2014

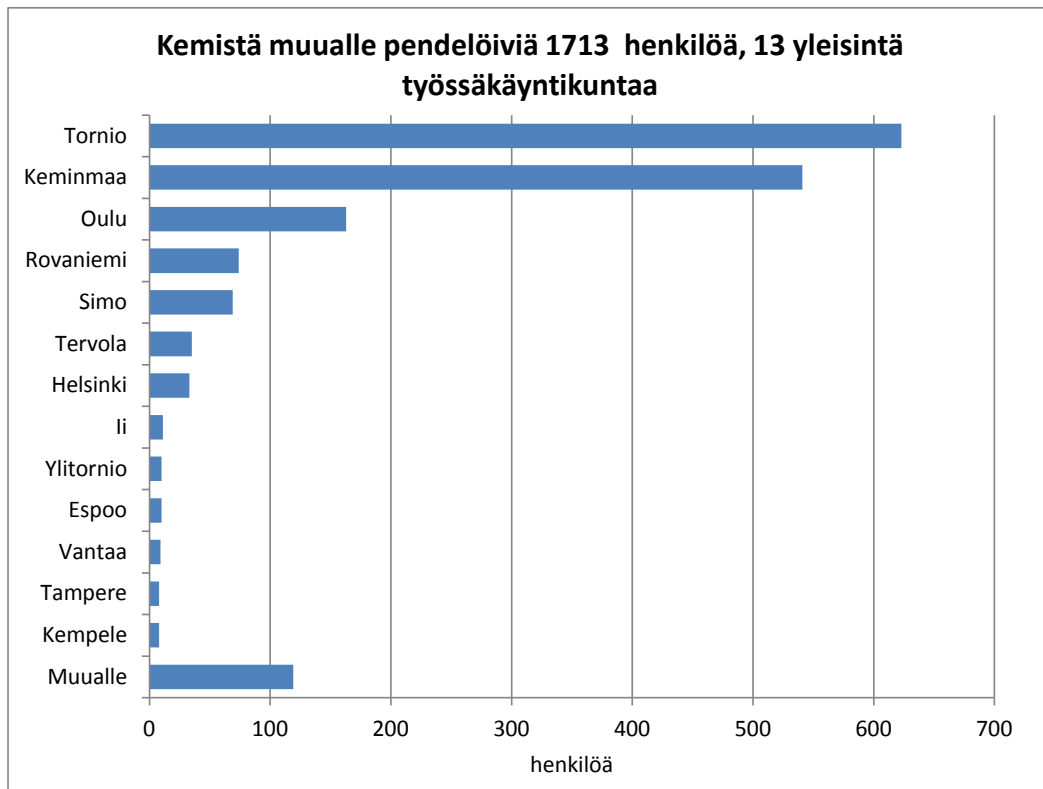
Kaavio 20 Työpaikat, asuinkunnassaan työssäkäyvät, pendelöinti ja työttömät Kemissä vuosina 2000-2014

Ulkopaikkakuntalaisista Kemissä kävivät eniten työssä keminmaalaiset, torniolaiset, simolaiset ja oululaiset vuonna 2014 (kaavio 21). Kemiin pendelöivistä suurin osa (63 %) asui Keminmaassa tai Torniossa.

Kemiläiset pendelöivät puolestaan eniten Tornioon, Keminmaahan ja Ouluun vuonna 2014 (kaavio 22). Seuraavina tulivat Rovaniemi, Simo, Tervola ja Helsinki.

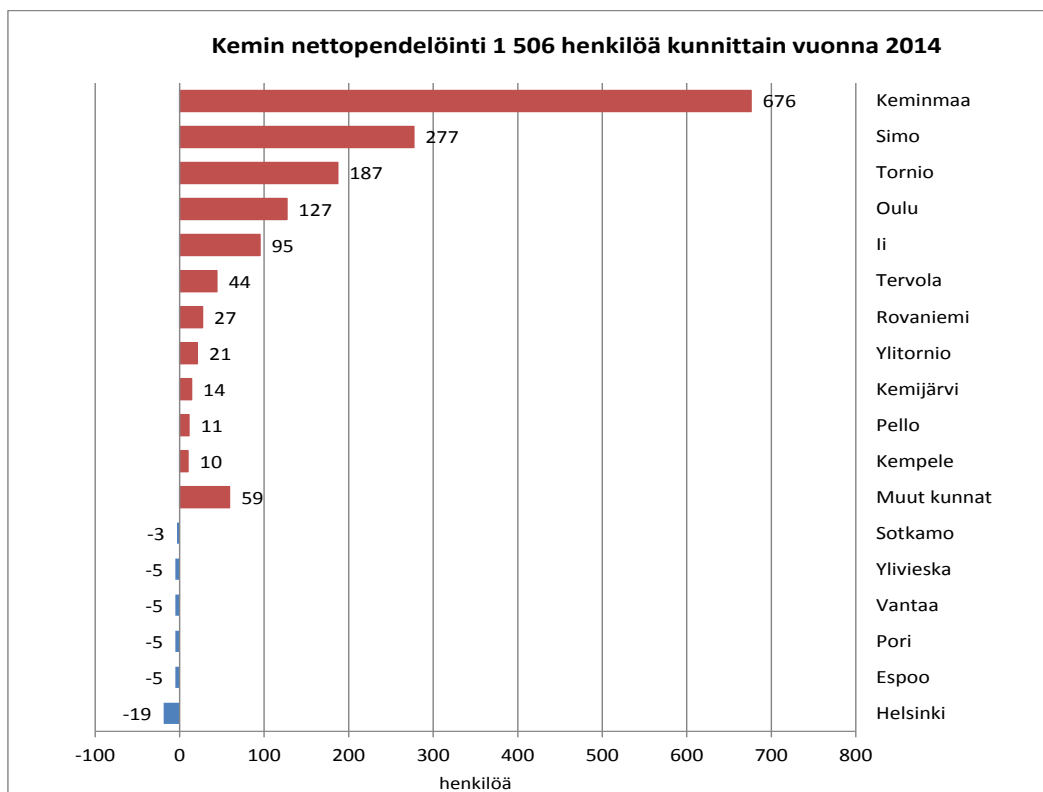
Kaavio 21 Kemiin pendelöivien yleisimmät asuinkunnat vuonna 2014

Kaavio 22 Kemistä muualle pendelöivien yleisimmät työssäkäyntikunnat vuonna 2014

Keminmaalaisten osuus Kemin nettopendelöinnistä oli peräti 45 % vuonna 2014 (kaavio 23). Keminmaalaisia kävi työssä Kemissä 676 henkilöä enemmän kuin kemiläisiä kävi työssä Keminmaassa. Seuraavaksi eniten nettopendelöintiä oli Simosta, Tornioista ja Oulusta.

Sen sijaan kemiläisiä kävi Helsingissä työssä 19 henkilöä enemmän kuin helsinkiläisiä kävi työssä Kemissä vuonna 2014. Nettopendelöinti oli negatiivinen myös mm. Espooseen, Poriin, Vantaalle ja Ylivieskaan.

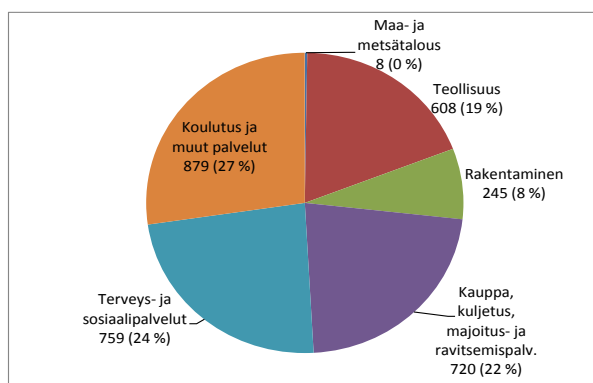
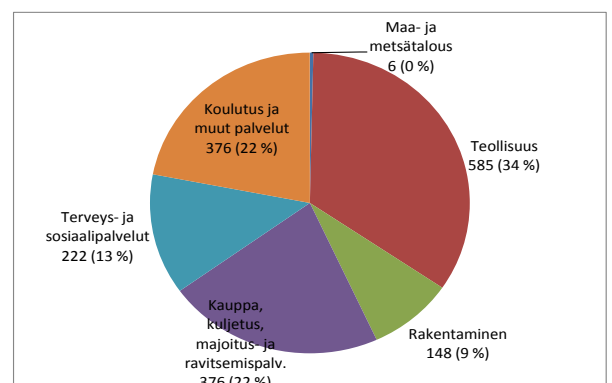
Kaavio 23 Kemin nettopendelöinti kunnittain vuonna 2014

Suurin osa Kemissä pendelöivistä ulkopaikkakuntalaisista työskenteli koulutuksessa (27 %) ja muissa palveluissa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa (24 %) vuonna 2014 (kaavio 24).

Muulla pendelöivistä kemiläisistä 34 % kävi työssä teollisuudessa (kaavio 25). Tyypillisesti työpaikka oli teollisuudessa Torniossa ja kaivosteollisuudessa Keminmaassa. Seuraavaksi eniten kemiläiset työskentelivät muissa kunnissa kaupassa, kuljetuksessa,

majoitus- ja ravitsemispalveluissa (22 %) sekä koulutuksessa ja muissa palveluissa (22 %).

Kemissä pendelöivien ulkopaikkakuntalaisten joukossa oli suhteellisesti enemmän korkeakoulu-tettuja (47 %) kuin muissa kunnissa pendelöivien kemiläisten joukossa (34 %) vuonna 2014. Yli neljännes (26 %) Kemissä pendelöivistä ulkopaikkakuntalaisista oli 45-54-vuotiaita.

Kaavio 24 Kemissä pendelöivät ulkopaikkakuntalaiset toimialoittain vuonna 2014 (n=3 219)**Kaavio 25 Muualla pendelöivät kemiläiset toimialoittain vuonna 2014 (n=1 713)**

5. POTENTIAALISET MUUTTAJAT

Muuttoliikkeen asiantuntijan VTT Timo Aron (2017) mukaan kunnan elinvoiman kannalta tärkein ryhmä ovat nuoret aikuiset eli 25-34-vuotiaat. Tuon iän jälkeen moni asettuu pitkäksi aikaa yhdelle alueelle (Lapin Kansa 19.7.2017). Oulun monipuoliset opiskelumahdollisuudet vetävät kemiläisiä nuoria, ja olennaista olisikin saada nuoret aikuiset palaamaan kotiseudulle opintojen jälkeen.

Aron (2017) määrittelyssä identiteetti- tai sydäntekijät ovat yksi alueen vetovoimaan vaikuttava ulottuvuus. Hän näkee vahvan henkisen siteen syntymä-, koti- ja opiskelupaikkaan suomalaisena erityispiirteenä. Aron mukaan pehmeät vetovoimatekijät, kuten alueen ilmapiiri, ympäristön viihtyisyys, tapahtumat, elämykset ja palvelut, nousevat jatkossa yhä keskeisemmiksi siinä, mihin nuoret aikuiset asettuvat (Lapin Kansa 19.7.2017). Alueen vetovoimaan vaikuttavat myös kovat vetovoimatekijät, kuten työpaikkakehitys, sijaintitekijät, mainetekijät sekä villit kortit, joilla Aro (2017) viittaa johonkin paikalliseen erityispiirteeseen tai erottautumiseen.

Lapin liiton (2017) julkaisemassa muuttoliikekatsauksessa viitataan vuonna 2016 tehtyyn tutkimukseen potentiaalisista Lappiin muuttajista. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat 20-49-vuotiaat Uudeltamaalta, Varsinais-Suomesta, Pirkanmaalta, Keski-Suomesta ja Pohjois-Pohjanmaalta. Tutkimuksen otoskoko oli 1003 vastaajaa. Vastaajista 46 % ilmoitti voivansa harkita Lappiin muuttamista. Muuttoa harkitsevat olivat joko viettäneet paljon aikaa tai asuneet Lapissa. He arvostivat Lapin asuinympäristössä luonnonläheisyyttä, puhdasta ilmaa sekä kaunista ja rauhallista ympäristöä. Työ- ja liiketoimintaympäristöstä korostettiin mm. etätyön mahdollisuutta. Vastaajat luokiteltiin tutkimuksessa arvomaailman mukaan ja ryhmistä erityisen potentiaalisina Lappiin muuttajina nähtiin seikkailunhaluiset 20-24-vuotiaat naiset sekä vaatimattomat perinteikkäät 40-49-vuotiaat miehet (Lapin liitto 2017: 45).

Myös Kemissä pendelöivät ulkopaikkakuntalaiset (3219 henkilöä vuonna 2014) kannattaa nähdä potentiaalisina muuttajina, sillä heillä on säännölliset tulot ja kiinnekohtana Kemissä työpaikka. He ovat lisäksi korkeammin koulutettuja kuin kotikunnassaan työssäkäyvät kemiläiset.

LÄHTEET

Aro, Timo (2017). Blogi: Miksi yhdet alueet ovat vetovoimaisempia kuin toiset?
<<http://www.mdi.fi/yhdet-alueet-vetovoimaisempia-toiset/>> Viitattu 8.8.2017

Lapin Kansa 19.7.2017. Muuttaja kuulee sydämen äänen. (Timo Aron haastattelu, toimittaja Armi Niemelä)

Lapin liitto (2017). Katsaus Lapin muuttoliikkeeseen. Julkaisusarja A46/2017. Rovaniemi.

Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet, Pendelöinti
<<http://www.stat.fi/meta/kas/pendelointi.html>> Viitattu 8.8.2017

Tilastokeskus StatFin-tilastopalvelu/Väestö/Muuttoliike
<http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__muutl/?tablelist=true&rxid=a1bf5088-2b4b-4d57-8f8a-533a79f54995>

Tilastokeskus StatFin-tilastopalvelu/Väestö/Työssäkäynti
<http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__tyokay/?tablelist=true&rxid=a1bf5088-2b4b-4d57-8f8a-533a79f54995>

Tilastokeskuksen tietokannat <<http://www.stat.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>>

Elinkeinorakenne ja työssäkäynti

Muuttaneiden taustatiedot

Muuttoliike ja väestönmuutokset

Väestörakenne

KEHITTÄMISOSASTON JULKAISUT VUONNA 2016

1/2016	Väestöennuste 2015-2040
2/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 1/2016
3/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 2/2016
4/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 3/2016
5/2015	Tilastollinen vuosikirja 2015
6/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 4/2016
7/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 5/2016
8/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 6/2016
9/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 7/2016
10/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 8/2016
11/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 9/2016
12/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 10/2016
13/2016	Talousarvio 2017 Taloussuunnitelma 2017 – 2020
14/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 11/2016
15/2016	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 12/2016

KEHITTÄMISOSASTON JULKAISUT VUONNA 2017

1/2017	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 1/2017
2/2017	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 2/2017
3/2017	Valtuustokauden 2013-2017 työn arviointi
4/2017	Kuntavaalit 2017
5/2017	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 3/2017
6/2017	Tilastollinen vuosikirja 2016
7/2017	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 4/2017
8/2017	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 5/2017
9/2017	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 6/2017
10/2017	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 7/2017
11/2017	Katsaus Kemin muuttoliikkeeseen